

resnico, samo da nas bolj počrnijo. Ako se pa predrzne kateri naših se zagovarjati, se potezati za sveto resnico ali pa celo trditi, da tudi v njihovih vrstah ni vse tako, kakor bi moralo biti, takrat začnejo streljati kar s topovi na nas. Ti ljudje imajo v rokah moč, to oni dobro vedo. Mnogo preprostega, pobožnega — pa tudi zlobnega ljudstva jim je slepo vdano, ker že od pamtiveka zauživajo čast, slavo in zupanje ljudstva. Oni hočejo imeti šolo in učiteljstvo pod svojo oblastjo, trdeč, da jim to pripada. Nastala je za šolo prava vojska. Piše se o brezverski šoli in trosi se to obrekovanje med preprosto ljudstvo, da se na ta način jemlje ugled in spoštovanje učiteljstvu in šoli. Niti na najsvetejšem kraju, v cerkvi, se nam in šoli ne prizanaša. Gorje mu, kdor se postavi v bran! „Učiteljski Tovariš“, ki se je potezal za naše pravice, za šolo in bedno učiteljvo — ta je sedaj proklet, kdor ga bere, je „ferdaman“. Učiteljstvo naprednega duha se preganja, prezira in zasramuje. Kakšno pa naj bo drugačno kot napredno? Ali naj bo hinavsko, svetohlinsko in breznačajno? Znabiti nazadnjaško, da bi ne sodelovalo za prosveto, omiko in napredek med ljudstvom, kakor oni želijo? Nikakor ne! Ono mora biti napredno, ker že stan to zahteva, pa tudi verno, značajno in neumorno delavno, in te lastnosti naj použiva od njih šolska mladina, da postane tudi narod nekdanj podoben svojim odgojiteljem. Te lastnosti pa našim nasprotnikom niso drage, zato se pa bje boj na življenje in smrt. Udareci, katerih dobivamo od te struje ljudi, niso več moralični, ampak pogubonosni. Gorje nam, šoli in narodu, ako pridejo ti do neomejene oblasti. Zgledov, kako bi se ravnalo potem z nami, imamo v naši državi in drugod. Nehote nam prihaja na misel slavni poljski pisatelj Sienkiewicz in njegovo delo „Križarji“. Hudobije, ki so jih uganjali križarji pod znakom sv. križa in naše vere so tu popisane natančno.

(Dalje.)

Dopisi.

Štajersko.

Iz Ljutomera. Zadnja številka „Učit. Tovariša“ je prinesla klic iz Ormoža z noslovom: „Kam plovejo naši sosede v ljutomerskem okraju?“ Ker je iz vrstic jasno, kdo je tisti mlad tovariš-predlagatelj, zato blagovolite sprejeti sledeče v pojasnilo.

Vse, kar predbaciva pisec istih vrstic, se ni vršilo ne v zadnjem, pa tudi ne v enem zborovanju, ker naše društvo ne zboruje vsako četrtletje o lepem vremenu enkrat, ampak vsak mesec prvi četrtek pri vsakem vremenu. Meseca januarja sem res predlagal, naj opusti društvo naročitev političnih listov „Slov. Učitelj“ in „Učit. Tovariš“. To pa sem storil s popolnoma dobrim in vseskozi naprednim namenom, ker sem predlagal v prvi vrsti opustitev „Slov. Učitelja“, ki sploh ni glasilo učiteljev, temmanj pa naprednih. Kako pa pride napreden učitelj do tega, da bi podpiral list, ki je pravi grobokop napredni šoli in naprednemu učiteljstvu! „Učiteljskega Tovariša“ pa ima itak naročenega vsak napredni učitelj, čemu bi ga plačeval dvakrat ter še za take, ki so mu nasprotni. Političen list ima pa le tudi takrat vrednost, ako se čita sproti, ne pa vsak mesec enkrat. Jasno je, da ni bil nikakor moj namen, delovati proti „Učit. Tovarišu“.

V učit. zborovanju meseca februarja, pri katerem nisem mogel biti navzoč, je predlagal za napredek šole vnet to-

variš, da se naroči vseskozi strokoven list „Oesterreichischer Schulbote“. Omenim pa obenem, da je društvo že ves čas naročnik „Popotnikov“. Gotovo imajo le strokovni listi trajno vrednost. Naše društvo je res ud „Zaveze“, pristopilo pa je tudi ravno pri zadnjem zborovanju meseca marčija na moj predlog „Zvezi slov. štajerskih učiteljev in učiteljic.“ V kratkem času svojega bivanja v tem okraju sem se prepričal, da še ni tako zavoženo, kakor se sodi.

Kar pa se tiče našega glasila, je naročeno na njega menda malo društev — kolikor mi je znano, tudi ormoško učiteljsko društvo ni bilo do sedaj naročnik „Zavezinega“ glasila. Vsakega posameznega učitelja dolžnost je, da je naročnik „Učit. Tovariša.“

Iz lista „Naš dom“ pa črpa duševno hrano najbrž pisec istih vrstic sam, ker je tako spreten v laganju in zavijanju.

Na klic „Kam plovejo naši sosede v ljutom. okraju?“ omenim le, da je dopisniku gotovo malo mar, kam plovejo njegovi sosede; ako bi videl tudi našo ladjo se potapljati, bi menda bil on zadnji, ki bi priskočil na pomoč ter vrgel rešilno vrv vsaj enemu naprednih učiteljev. Povem pa mu lahko tudi, da še njegovih moči ne bomo tako hitro rabili, ker nas je še dovolj krepkih naprednih učiteljev, kateri imamo jasno začrtano smer, kam plovemo.

Na Stari cesti, dne 24. marčija 1903. J. Tomažič.

Opomba uredništva: Naše mnenje je, da je dolžnost tako posameznega naprednega učitelja kakor tudi naših naprednih učiteljskih društev, da čim bolj podpirajo svoje napredno glasilo, zakaj čim več gnotne podpore ima katerikoli list, tem lepše se razvija in tem lažje izvršujejo svojo nalogo. Tako je tudi z našim listom. Kako je bilo z gorenjim slučajem ustrezno našim klerikalnim prijateljem, je že razvidno iz tega, da je „Slovenec“ z veseljem objavil vest, da je „Ljutomersko učit. društvo“ opustilo „Učit. Tovariša.“ Take pohvale seveda ne moremo biti veseli. — Ljudje jo tolmačijo po svoje.

Društveni vestnik.

Kranjsko.

„Slovenska Šolska Matica“ priredi v sredo, dne 8. aprila t. l., ob 8. uri zvečer v mali dvorani „Narodnega doma“ v Ljubljani predavanje gosp. ravnatelja Henrika Schreinerja o „formalnih stopnjah“. — Ker je postalo to vprašanje pri nas zadnji čas jako pereče, je pričakovati obile udeležbe vseh interesiranih krogov. Odbor.

„Jubilejska samopomoč“. Opozarjam one gg. člane, ki še niso poravnali letošnje letnine, oziroma za zadnji slučaj smrti (Dolinar), naj to čim prej store, da bo vse v red, in jih ne bo treba posebej tirjati, kar je mučno in provzroča stroške.

Fr. Ks. Trošt, t. č. predsednik.

Pedagoško društvo v Krškem zboruje v četrtek, dne 7. maja, ob 10. uri dopoldne v Št. Jerneju po sledečem dnevnem redu: 1. hospitacija, 2. poročilo o društvenem delovanju, 3. pregled letnega računa, 4. volitev treh pregledovalcev računa, 5. volitev novega odbora, 6. predlogi. K obilni udeležbi vabi odbor.

Kamiško učiteljsko društvo ima svoj občni zbor dne 16. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne v moravški šoli.

Poleg običajnih točk je na dnevnem redu tudi hospitacija pri začetnikih: „Številjenje (po Črnivcu) in napisovanje“, ter poročilo g. nadučitelja Tomana: „Učni načrti“ v pripravljalnem odboru za deželno konferencijo.

Oglasila za skupno vožnjo iz Domžal v Moravče in nazaj sprejema najkasneje do 14. aprila nadučitelj v Ihanu.

Vend. Sadar, t. č. tajnik.